

بررسی اعتبار، پایایی و هنجاریابی مقیاس تاب آوری مسیر شغلی

نوشین پردلان^۱ – عدالت کریمیان^۲ – انور میری^۳ – الهام خاکسار^۴ – مریم عاقلی^۵ – دکتر سیمین حسینیان^۶

چکیده

با توجه به اهمیت حوزه تاب آوری مسیر شغلی و گستردگی کاربردهای ناشی از آن پژوهش حاضر با هدف بررسی اعتبار، پایایی و هنجاریابی مقیاس تاب آوری مسیر شغلی مورگان لیون در میان کارمندان و دانشجویان چهار شهر کشور (تهران، شیراز، یزد، سقز) صورت گرفته است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی و زمینه‌یابی از نوع آزمون سازی می‌باشد که جامعه آماری شامل کلیه کارمندان و دانشجویان کشور بودند که به صورت نمونه در دسترس ۴ شهر (تهران، شیراز، یزد و سقز) انتخاب شدند. به این منظور تعداد ۶۲۵ کارمند و ۲۶۴ دانشجو از سازمان‌ها و دانشگاه‌های مختلف این شهرها به صورت نمونه‌گیری خوش‌های انتخاب شدند و پرسش نامه را تکمیل نمودند. روش‌های آماری شامل محاسبه نمرات، رتبه درصدی، آلفای کرونباخ و جهت بررسی روایی از روش دو نیمه کردن استفاده شد و جدول هنجار درصدی و استاندارد هم برای دانشجویان و هم کارمندان تهیه شد. نتایج نشان داد که اعتبار آزمون به روش آلفای کرونباخ برای کارمندان ۰.۹۰۱ و برای دانشجویان ۰.۸۸۴ محاسبه شد. همچنین بررسی روایی تصنیف حاکی از آن بود که بین دو نیمه آزمون تفاوت معناداری وجود ندارد. در کل یافته نشان داد که مقیاس فوق ابزاری مناسب و دارای شواهد روان سنجی مطلوب برای سنجش تاب آوری مسیر شغلی در جامعه ایرانی محسوب می‌شود.

کلیدواژه‌ها: هنجاریابی، مقیاس تاب آوری مسیر شغلی، کارمندان، دانشجویان

۱. کارشناسی ارشد مشاوره شغلی دانشگاه اصفهان .nooshinpordelan@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد مشاوره شغلی دانشگاه اصفهان.

۳. دانشجوی دکترا روانشناسی سلامت دانشگاه آزاد اسلامی تهران.

۴. کارشناسی ارشد مشاوره شغلی دانشگاه اصفهان.

۵. کارشناسی ارشد مشاوره شغلی دانشگاه اصفهان.

۶. استاد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهرا.

مقدمه

روانشناسی مثبت‌گرا، با توجه به استعدادها و توانمندی‌های انسان به جای پرداختن به نابهنجاری‌ها و اختلال‌ها در سال‌های اخیر مورد توجه روانشناسان قرار گرفته است. این رویکرد، هدف نهایی خود را شناسایی سازه‌ها و شیوه‌هایی می‌داند که بهزیستی و شادکامی انسان را به دنبال دارند. از این رو عواملی که سبب سازگاری هرچه بیشتر آدمی با نیازها و تهدیدهای زندگی گردنده، بنیادی ترین سازه‌های مورد پژوهش این رویکرد می‌باشند. در این میان، تاب آوری جایگاه ویژه‌ای در حوزه‌های روانشناسی تحول، روانشناسی خانواده و بهداشت روانی یافته است، به طوری که هر روز بر شمار پژوهش‌های مرتبط با این سازه افزوده می‌شود. تاب آوری از ویژگی‌های شخصیتی است که در سلامت و بهداشت روانی افراد نقش دارد. در واقع تاب آوری شرکت فعال و سازنده‌ی فرد در محیط است و می‌توان گفت که تاب آوری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی- روانی در شرایط خطرناک است (کانر و دیویدسون^۱، ۲۰۰۳)، همچنین مک‌کوبین و مک‌کوبین^۲ (۱۹۹۶) کنار آمدن موفقیت‌آمیز فرد با عوامل استرس زا و موقعیت‌های دشوار را تاب آوری نامیدند. تاب آوری به عنوان حوزه‌ای پر طرفدار در سال‌های اخیر، به مطالعه و کشف توانمندی‌های فردی و بین فردی می‌پردازد و باعث پیشرفت و مقاومت در شرایط دشوار می‌گردد (ریچاردسون^۳، ۲۰۰۲). افراد تاب آور قدرت پذیرش واقعیت را دارند و براین باورند که زندگی با معنای را ز آن است که بخواهند در مقابل مشکلات تسلیم شوند (کوتو^۴، ۲۰۰۲). از نظر فرایبورگ^۵ و همکاران، (۲۰۰۵) به از نقل از مونمنی و علیخانی (۱۳۹۲) افراد تاب آور انعطاف پذیری بیشتری در مقابل شرایط آسیب زا دارند و خود را در برابر این شرایط حفاظت می‌کنند، البته تاب آوری، تنها

1. Conner & Davidson.

2. McCubbin & McCubbin.

3. Richardson.

4. Coutu.

5. Feriborg.

پایداری در برابر آسیب‌ها یا شرایط تهدیدکننده نیست و حالتی افعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نمی‌باشد، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است. می‌توان گفت تاب آوری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی - روانی، در شرایط، خطرناک است (کانرو دیوید سون، ۱۴۰۳). افزون براین پژوهشگران براین باورند که تاب آوری نوعی ترمیم خود با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی است (گارمزی، ۱۹۹۱؛ ماستن، ۲۰۰۱؛ راتر، ۱۹۹۹؛ لوتار، ۲۰۰۷، سی چتی و بکر، ۲۰۰۷). کامپفر (۱۹۹۹)، به نقل از سید محمودی، رحیمی، محمدی، (۱۳۹۰)، باور داشت که تاب آوری، بازگشت به تعادل اولیه یا رسیدن به تعادل سطح بالاتر در شرایط تهدیدکننده است و از این رو سازگاری موفق در زندگی را فراهم می‌کند. در عین حال کامپفر به این نکته نیز اشاره می‌نماید که سازگاری مثبت با زندگی، هم می‌تواند پیامد تاب آوری به شمار رود و هم به عنوان پیش‌آیند، سطح بالاتری از تاب آوری را سبب شود و در برخی از پژوهش‌ها، تاب آوری بر کاهش هیجان‌های منفی و افزایش رضایت از زندگی تأثیر داشته است (کوهن^۵ و همکاران، ۲۰۰۹).

تاب آوری در سطح سازمانی عبارت است از پویایی‌های ساختاری و رویه‌ای که باعث می‌شود سازمان ظرفیت لازم را برای مقابله با دشواری‌ها و سختی‌ها داشته باشند. سازمان‌های تاب آور با ابعادی چون ساختارهای مؤثر قدرت، روابط اجتماعی، پذیرش واقعیت، نگرش مثبت نسبت به تغییر و ارتباطات مؤثر شناخته می‌شوند (لوتانز، یوسف و اولیوا، ۲۰۰۷).

منشأ اصطلاح تاب آوری مسیر شغلی «نظریه انگیزش مسیر شغلی»^۶ لاندن است که در سال ۱۹۸۳ پیشنهاد داده شده بود. نظریه انگیزش شغلی برای توضیح دلیل انگیزه

1. Conner & Davidso.

2. Rutter.

3. Luthar.

4. Cicchetti & Becker.

5. Cohen.

6. Luthans, Youssef, & Avolio.

7. Career Motivation Theory.

مدیران به تعامل و دیدن نقشه‌ای مدیریتی در نظر گرفته شده بود. این نظریه بعداً علاوه بر مدیران، همه کارگران را در بر گرفت و بیشتر می‌خواست ارتباط انگیزه با حوزه وسیعی از تصمیم‌گیری‌های مسیر شغلی و رفتارهای مرتبط را در بر بگیرد (یوچینگ لیو، ۲۰۰۳). در مدل غیرفعال انگیزش مسیر شغلی لاندن سه متغیر وجود دارد که شامل: ویژگی‌های فردی، شرایط موقعیتی و رفتار و تصمیمات شغلی می‌باشد؛ که این سه در ارتباط متقابل باهم‌اند و بر انگیزش شغلی تأثیر می‌گذارند.

ویژگی‌های فردی شامل: نیازها، علایق و شخصیت می‌باشد که به مسیر شغلی فرد مرتبط است.

شرایط موقعیتی شامل اجزای زیادی از محیط‌های کاری است که تأثیر بالقوه‌ای بر انگیزش مسیر شغلی فرد دارد مثل سیاست‌های نیروی انسانی، سبک رهبری، طراحی شغل، انسجام گروه و نظام‌های جبران و پاداش. لاندن مفهوم انگیزش مسیر شغلی را به مانند ساختاری چندبعدی می‌داند که در درون آن فرد است که از شرایط موقعیتی تأثیر می‌پذیرد و متقابلاً به رفتارها و تصمیمات مسیر شغلی عکس العمل نشان می‌دهد. ویژگی‌های فردی شامل سه حوزه‌اند:

بینش مسیر شغلی: چقدر افراد واقع بینانه و واضحانه خود و اهداف مسیر شغلی خود را درک می‌کنند.

هویت مسیر شغلی: چگونه مسیر شغلی هسته هویت را تشکیل می‌دهد. تاب آوری مسیر شغلی: چگونه شخص در برابر اختلالات مسیر شغلی مقاومت می‌کند (یوچینگ لیو، ۲۰۰۳). در واقع، بینش شغلی عنصر ارزی زای انگیزش مسیر شغلی، هویت شغلی جهت دهنده و تاب آوری جزء نگه دارنده انگیزش شغلی است. لاندن و نئو (۱۹۸۳)، به نقل از یوچینگ لیو، ۲۰۰۳) تاب آوری مسیر شغلی را به عنوان توانایی برای سازگاری با شرایط متغیر حتی زمانی که شرایط دلسردکننده و مخل باشد، تعریف می‌کنند و

1. Yu-ching liu .

همچنین تاب آوری با توانایی سازگاری مثبت با مصیبت و آسیب، یک موضوع روان شناختی است که در ارتباط با پاسخ فرد به سلطان، تنفس آسیب زا و موقعیت‌های مشکل آفرین زندگی بررسی شده است. بعضی دیدگاه‌ها تاب آوری را به عنوان پاسخ به یک واقعهٔ خاص و بعضی دیگر آن را به عنوان یک سبک مقابله‌ای پایدار در نظر می‌گیرند (لاموند و همکاران^۱، ۲۰۰۹)

لاندن (۱۹۸۳) سه زیرمجموعه برای تاب آوری مسیر شغلی فرض کرده است: خود-کارآمدی، خطر کردن و وابستگی. لاندن بیان می‌دارد که عناصر بیشتری می‌توانند در حوزه تاب آوری قرار گیرند اما مردم برای اینکه تاب آور قلمداد شوند، نیازی به دارا بودن یا بالا بودن همه این ویژگی‌ها ندارند. او بیشتر اذعان می‌کند که به طور کلی اعتماد به نفس، خطر کردن و فعالیت‌های مستقلانه با هم عناصر اجزای اصلی تاب آوری مسیر شغلی‌اند. تاب آوری مسیر شغلی مفهومی شبیه نظریه هالند دارد که معتقد است تصمیمات شغلی از توانایی برای رفع موانع ظاهری، نیاز به اطلاعات و اطمینان دهی مجدد و هویت حرفه‌ای تأثیر می‌پذیرد (لاندن و نئو، ۱۹۹۷، به نقل از یوچینگ لیو، ۲۰۰۳) و همچنین فریده سادات حسینی و مسعود حسین جارچی (۱۳۹۲) در تحقیقی به بررسی شواهد مرتبط با روایی و پایایی مقیاس تاب آوری خانواده پرداختند از دیدگاه واتمن، واتمن، کلراد^۲ (۱۹۹۴) و کلارد، ایپرھیمر و سیگنا^۳ (۱۹۹۶)، کارکنان تاب آور برای اداره و مدیریت مسیر شغلی شان مسئولیت پذیرنده و مهارت‌های استخدامی خود را افزایش می‌دهند. کلارد و همکاران (۱۹۹۶) معتقدند که تاب آوری مسیر شغلی و خود تاب آوری مسیر شغلی قابل تبدیل‌اند چرا که هردو شامل یک مفهوم‌اند و تاب آوری مسیر شغلی نتیجه یا درآمد خود تاب آوری است. تحقیقات درباره تاب آوری مسیر شغلی نسبتاً کمیاب است.

1. Lamond.

2. Waterman Waterman, & Collard.

3. Collard, Epperheimer, & Saign.

آزمایش هال^۱ (۱۹۹۰) با پرسش‌نامه ۴۵ آیتمی انگیزش مسیر شغلی بر روی ۳۸۰ پاسخ‌دهنده نشان داده که تاب آوری مسیر شغلی ارتباط مثبت و معنی‌داری با پیشرفت، منبع کنترل، تأثیرگذاری، استقلال، کشش و پیوستگی دارد. مصاحبه گرزدا و پرنس^۲ (۱۹۹۷) با ۹۴ کارکنان که اخراج شده بودند نشان دهنده ارتباط مثبت و معنادار تاب آوری با استقلال بود ($p < 0.05$). پژوهش لین^۳ (۱۹۹۷) بر ۱۳۸۸ دانشجوی مقاطع کارشناسی تایوانی نشان داد آن‌هایی که رفتار یادگیری بالایی دارند، در تاب آوری مسیر شغلی نمره بالاتری می‌گیرند. تاب آوری مسیر شغلی با خود کارآمدی رابطه معناداری دارد. در مطالعه گون و کرافت وزورمن^۴ (۲۰۰۰) بر ۱۷۱ دانشجوی دوره لیسانس در ایالت متحده که شغلشان را از نظامی به غیرنظامی تغییر داده بودند و مطالعه کیفی پلی^۵ (۱۹۹۵) بر ۲۰ شرکت کننده که شغلشان را از دست داده بودند مشخص شد که تاب آوری و کارآمدی رابطه معنی‌داری باهم دارد. در مطالعه گرزدا و پرنس تاب آوری مسیر ارتباط معنی‌دار و همبستگی مثبتی با خلاقیت، اراده و پشتکار (به ترتیب $r = -0.51, 0.51, 0.44$) دارد. نتایج گون و همکاران (۲۰۰۰) نشان داد که تاب آوری مسیر شغلی ارتباط مثبتی با عزت نفس ($p < 0.05$) و ($r = 0.53$) با ارتباط منفی با ارزیابی‌های مضر آینده دارد.

($r = -0.31, p < 0.05$)؛ یعنی شرکت کنندگان با تاب آوری شخصی بالا به احتمال بیشتری پیش‌بینی مثبت یا کمتر ارزیابی استرس زایی درباره آینده دارند، مشخص شد که تاب آوری مسیر شغل همبستگی معنی‌داری با آرزوی معروفیت دارد ($r = 0.31, p < 0.01$)، این نیاز به معروفیت ممکن است به وسیله بررسی نمره انگیزشی در پیشرفت توضیح داده شود چرا که نیاز به پیشرفت به طور نظری با تاب آوری مسیر شغلی ارتباط

1. Hall.

2. Grzeda & Prince.

3. Lin.

4. Gowan, Craft, and Zimmermann.

5. Pulley.

دارد (لاندن، ۱۹۹۳، به نقل از بیوچینگ^۱، ۲۰۰۳).

تحقیقات زیادی خاطرنشان می‌سازند که تاب آوری با سن (براين رد^۲، ۱۹۹۲، کارسون و بدین، ۱۹۹۴، فو، ۲۰۰۱) رابطه دارد. فو (۲۰۰۱) دریافت که زنان کارمند ۲۵-۲۷ ساله نسبت به زنان ۳۵-۲۷ ساله تاب آوری بیشتری دارند؛ وزنان کارمند در مقایسه با زنان خانه‌دار در رویارویی با مشکلات تاب آوری بیشتری دارند (محمد پور، فتوت و محمد پور، ۱۳۸۶) و پرستارانی که از تاب آوری بالاتری برخوردارند کمتر دچار فرسودگی شغلی می‌شوند (شاکری نیا و محمد پور، ۱۳۸۹) و شاردا (۲۰۱۴) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه معنویت با میزان تاب اوری در کارکنان نیروهای مسلح نقش معنویت در پیش‌بینی میزان تاب اوری دانست و تاب آوری یکی از عوامل پیش‌بینی کننده، جلوگیری کننده و کاهش‌دهنده فرسودگی شغلی در پرستاران است (مومنی، اکبری، آتش زاده شوریده، ۱۳۸۸). در پژوهش سیماراصل، فیاضی و قلی پور (۱۳۸۹) مشخص شد تاب آوری جزء عوامل روان‌شناختی مثبت در سازمان است و با افزایش آن میزان تعهد سازمانی، رضایت شغلی، کارکنان افزایش می‌یابد و میزان آن در کارکنان متاهل بیش از کارکنان مجرد است. همچنین مشخص شده که تاب آوری در مقابل مصرف مواد مخدر (پور شهباز و جزایری، ۱۳۸۷)، نقش واسطه‌ای بین انواع هوش و رضایت از زندگی (جوکار، ۱۳۸۶)، موقیت ورزشی و سلامت روانی (بشارت، صالحی، شاه محمدی، نادعلی، زبردست، ۱۳۸۷؛ رحیمیان بوگرو اصغر نژاد، ۱۳۸۷)، سلامت روان و هوش معنوی (حمید، کی خسروانی، باب امیری، دهقانی، ۱۳۹۱)، رضایت‌مندی شغلی (ابراهیمی قوام، ۱۳۹۰)، راهبردهای مقابله‌ای حل مساله و جلب حمایت اجتماعی با رضایت شغلی رابطه مستقیم و معنی دار (شاره حسین، معروفی، هوشمندی، حقی، ۱۳۹۰) و با عوامل خطرزای اعتیاد نظری افسردگی، اضطراب و استرس، رابطه معکوس دارد (محمدی، آقاجانی، زهتاب ور، ۱۳۹۰).

1. Brainerd.

2. Carson & Bedeian.

همچنین تاب آوری با سرسرختی روانشناختی، رابطه مستقیم و فرسودگی شغلی و مسخ شخصیت و سرسرختی و تحلیل عاطفی رابطه معکوس و معنی دار دارد (نریمانی و عباسی، ۱۳۸۸). همچنین بین تاب آوری و حمایت اجتماعی و سلامت روان (آزادی و آزاد، ۱۳۹۰)، راهبردهای فراشناختی و خلاقیت (بشارت و عباسپور، ۱۳۹۰)، خوش بینی (نصیر، ۱۳۹۰) و عاطفه مثبت و منفی و خوش بینی (سید محمودی و همکاران، ۱۳۹۰) همبستگی مثبت و معنادار و بین تاب آوری و فرسودگی شغلی، خستگی هیجانی و مسخ شخصیت و عدم کفایت شخصی (اکبری و آتش زاده شوریده، ۱۳۸۸) همبستگی منفی وجود دارد.

تاب آوری مسیر شغلی یکی از مقوله‌های مهم در مباحث مشاوره، روانشناسی و جامعه‌شناسی محسوب می‌شود. این مؤلفه عامل مهمی در کاریابی و ادامه اشتغال موفقیت‌آمیز می‌باشد. تحقیقات زیادی در مورد خود کلمه تاب آوری شده است اما در مورد تاب آوری مسیر شغلی خیرو با توجه به اهمیت این موضوع و اهمیت انتخاب افرادی با شایستگی مناسب و با مقدار تاب آوری مختلف و با عنایت به خلاصه‌نین ابزاری این تحقیق به هنجاریابی و بررسی اعتبار این ابزار می‌پردازد.

هدف از پژوهش حاضر تعیین اعتبار، پایایی و هنجاریابی تاب آوری مسیر شغلی در بین کارمندان و دانشجویان است؛ لذا در پی پاسخ به سوال‌های زیر می‌باشد:

- ۱- آیا پرسشنامه تاب آوری مسیر شغلی از روایی کافی برخوردار است.
- ۲- آلفای کرونباخ پرسشنامه تاب آوری مسیر شغلی چقدر است.
- ۳- روایی پرسشنامه تاب آوری مسیر شغلی با تصنیف یا دونیمه کردن چگونه است.
- ۴- نرم پرسش نامه تاب آوری دانشجویان با کارمندان چگونه است.
- ۵- جدول هنجار پرسش نامه برای کارمندان و دانشجویان چگونه است.

روش پژوهش

این پژوهش هنجاریابی از نوع آزمون سازی است جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش عبارت بود از تمام دانشجویان و تمام کارمندان کشور به ⁿ تعداد که به صورت خوشای از کارمندان و دانشجویان سازمان‌های مختلف چهار استان کشور (تهران، شیزاد، یزد و سقز) که در سال ۱۳۹۱ به کار و تحصیل اشتغال داشتند تعداد ۶۲۵ کارمند و ۲۶۴ دانشجویه روش خوشای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. در این پژوهش ابتدا مقیاس مذکور ترجمه شد و توسط پنج تن از کارشناسان زبان انگلیسی و روانشناسی مجدداً ترجمه و اصلاح گردید. بعد از انتخاب حجم نمونه پرسش‌نامه به افراد نمونه ارائه شد پس از آن داده‌ها کد گذاری شده و از طریق نرم‌افزار SPSS با توجه به اهداف سؤالات پژوهش داده‌ها پردازش شد.

گردا و پنس (۱۹۹۷) خرده مقیاس‌های تاب آوری در پرسش‌نامه انگیزش مسیر شغلی لندن (۵ آیتم) و سنجش مسیر شغلی نئو (۱۴ آیتم) را در یک پرسش‌نامه ۱۴ آیتمی که در مقیاس لیکرت نمره گذاری شده بود ارائه داد. ضریب پایایی برای پرسش‌نامه آنان برای کارمندان ۶۶ و برای سرپرستان ۸۶. بدست آمده بود. سپس مورگان لیون (۲۰۰۱)، ۱۴ آیتم برآن افزود که براستخدام کارکنان و تمایل به تغییر تاکید می‌نمود. همبستگی کلی پرسشنامه نشان داد که این پرسشنامه تک بعدی است و تاب آوری مسیر شغلی را می‌سنجد. ضریب اطمینان این پرسشنامه برای ۷۱۹ شرکت کننده مساوی ۸۸. بود. در این مقاله از پرسش‌نامه مورگان لیون استفاده شد این مقیاس براساس طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای (۱- مخالفم، ۲- کمی مخالفم، ۳- نظری ندارم، ۴- موافق، ۵- کاملاً موافق) است. نمرات بالا معنکس کننده تاب آوری مسیر شغلی بالا است و نمرات کمتر از ۲۸ نشان‌دهنده تاب آوری بسیار کم می‌باشد.

در این پژوهش به منظور بررسی ویژگی‌های پرسش‌نامه تاب آوری مسیر شغلی از روش‌های متدالول و متعارف که در مورد استاندارد ساختن پرسش‌نامه‌ها وجود دارد استفاده شد. بدین معنا که به منظور پایایی مقیاس از شاخص‌های آماری مواد مقیاس و

محاسبه ضریب آلفای کرون باخ و به منظور بررسی انواع اعتبار آن از ضریب همبستگی گشتاوری پرسون استفاده شد. برای تهیه انواع نرم‌ها برای هر گروه توزیع فراوانی تشکیل و سپس نمره‌های درصدی واستاندارد محاسبه شد.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱ - شاخص های توصیفی متغیر

آماره متغیر	تعداد	انحراف معيار	ميانگين	حداقل	حداكثر
کارمند	۶۲۵	۴۴۷,۵۶	۱۱۰,۴۳۵۲	۷۶	۱۴۰
دانشجویان	۲۶۲	۲۲۷,۸۹	۱۰۶,۰۶۸۷	۷۲	۱۴۰

جدول ۲- شاخص‌های توصیفی سوالات تاب آوری مسیر شغلی کارمندان و دانشجویان

شماره سوال	میانگین	آنچه معتبر	مقیاس	همبستگی هر چند باکل	تعداد	p	شماره سوال	میانگین	آنچه معتبر	مقیاس	همبستگی هر چند باکل	تعداد	p	شماره سوال	میانگین	آنچه معتبر	مقیاس	همبستگی هر چند باکل	تعداد	p
۱	۰.۹۰۶۶۹	۰.۹۰۰۴۸	۰.۳۰۸*	-	۶۲۵	/۵	۰.۴۴۷**	۰.۸۸۲۳۸	۰.۴۰۱۶	کارمندان	۱۵	۶۲۵	/۵	۰.۴۹۷	۰.۹۹۲۴۸	۰.۳۰۶۲۹۸	دانشجویان	۲۶۲	۰.۴۹۷	
	۰.۳۰۹۹۶۲	۰.۳۰۹۰۸۸	۰.۳۵۳**	۰.۱۰۱۲۴۷	۶۲۵	/۵	۰.۲۸۹**	-	-	-	۱۶	۶۲۵	/۵	۰.۴۲۸**	۰.۱۰۵۳۲۶	۰.۳۰۸۹۶	کارمندان	۶۲۵	۰.۴۲۸**	
۲	۰.۳۰۹۸۰۹	۰.۳۰۹۳۷۶	۰.۳۷۲**	۰.۱۰۰۵۳۶	۶۲۲	/۵	۰.۴۶۵	۰.۱۰۷۸۰۷	۰.۳۰۶۲۶	دانشجویان	۲۶۲	۶۲۲	/۵	۰.۴۰۲**	۰.۸۸۸۳۷	۰.۴۰۱۴۷۷	کارمندان	۶۲۵	۰.۴۰۲**	
	۰.۳۰۹۰۸۴	۰.۳۰۹۰۳۷۶	۰.۴۹۵**	۰.۱۰۰۹۷۶	۶۲۲	/۵	۰.۴۹۵	۰.۹۳۸۴۰	۰.۳۰۸۱۳	دانشجویان	۲۶۲	۶۲۵	/۵	۰.۵۷۳**	۰.۹۳۸۴۰	۰.۳۰۸۱۳	دانشجویان	۶۲۲	۰.۵۷۳**	
۳	۰.۳۰۹۳۷۶	۰.۳۰۹۰۶۴	۰.۴۳۰**	۰.۱۰۰۶۴۱	۶۲۵	/۵	۰.۴۳۰**	-	-	-	۱۷	۶۲۵	/۵	۰.۴۰۲**	۰.۸۸۸۳۷	۰.۴۰۱۴۷۷	کارمندان	۶۲۵	۰.۴۰۲**	
	۰.۳۰۹۰۸۴	۰.۳۰۹۰۳۷۶	۰.۴۹۵**	۰.۱۰۰۹۷۶	۶۲۲	/۵	۰.۴۹۵	-	-	-	۲۶۲	۶۲۲	/۵	۰.۴۶۵	۰.۱۰۷۸۰۷	۰.۳۰۶۲۶	دانشجویان	۶۲۲	۰.۴۶۵	
۴	۰.۳۰۷۵۸۴	۰.۳۰۷۳۵۱	۰.۳۸۴**	۰.۱۰۰۳۵۱	۶۲۵	/۵	۰.۳۸۴**	-	-	-	۱۸	۶۲۵	/۵	۰.۳۶**	۰.۹۰۸۴۰	۰.۴۰۰۴۱۶	کارمندان	۶۲۵	۰.۳۶**	
	۰.۳۰۰۷۶	۰.۳۰۰۹۷۶	۰.۴۴۲**	۰.۱۰۱۳۲۹	۶۲۲	/۵	۰.۴۴۲**	۰.۱۰۶۵۰۹	۰.۳۰۵۹۹۲	دانشجویان	۲۶۲	۶۲۲	/۵	۰.۳۰۴**	۰.۱۰۶۵۰۹	۰.۳۰۵۹۹۲	دانشجویان	۶۲۲	۰.۳۰۴**	
۵	۰.۳۰۸۳۸۴	۰.۳۰۱۲۸۲	۰.۴۱۹**	۰.۱۰۱۲۸۲	۶۲۵	/۵	۰.۴۱۹**	-	-	-	۱۹	۶۲۵	/۵	۰.۳۸۴**	۰.۱۰۳۱۲۱	۰.۳۰۷۲۱۶	کارمندان	۶۲۵	۰.۳۸۴**	
	۰.۳۰۹۰۸۴	۰.۳۰۹۰۳۷۶	۰.۳۶۸**	۰.۹۵۸۵۳	۶۲۲	/۵	۰.۳۶۸**	-	-	-	۲۶۲	۶۲۲	/۵	۰.۴۴۲**	۰.۱۰۱۲۹۷	۰.۳۰۵۸۰۲	دانشجویان	۶۲۲	۰.۴۴۲**	
۶	۰.۳۰۸۳۲	۰.۳۰۱۳۹۲	۰.۸۲۳۲۳	۰.۱۰۱۳۹۲	۶۲۵	/۵	۰.۸۲۳۲۳	-	-	-	۲۰	۶۲۵	/۵	۰.۴۰**	۰.۹۰۶۲۷	۰.۴۱۲۹۶	کارمندان	۶۲۵	۰.۴۰**	
	۰.۳۰۶۸۲۲	۰.۳۰۱۱۸۸۷۸	۰.۴۱۷**	۰.۱۰۱۱۸۸۷۸	۶۲۲	/۵	۰.۴۱۷**	۰.۹۸۱۰۴	۰.۳۰۹۵۴۲	دانشجویان	۲۶۲	۶۲۲	/۵	۰.۵۷**	۰.۹۸۱۰۴	۰.۳۰۹۵۴۲	دانشجویان	۶۲۲	۰.۵۷**	

تعداد	p	همبستگی هر سؤال با کل	تفصیل	آرخ معیار	میانگین	شماره پیوالي	تعداد	p	همبستگی هر سؤال با کل	تفصیل	آرخ معیار	میانگین	شماره سؤال
۶۲۵	✓/✓	.۳۸۵**	.۹۳۰۰۵	۴۰۷۲	کارمندان	۲۱	۶۲۵	✓/✓	.۵۰۱**	۱۰۷۳۶۹	۳۰۷۶۸	کارمندان	۷
۲۶۲		.۴۶۳**	.۹۶۲۶۴	۳۰۹۷۷۱	دانشجویان		۲۶۲		.۴۰۵**	.۹۶۲۷۹	۴۰۱۰۳	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۴۳۳**	.۸۸۲۳۸	۴۰۰۱۶	کارمندان	۲۲	۶۲۵	✓/✓	.۴۸۰**	.۹۴۵۸۹	۳۰۹۶۶۴	کارمندان	۸
۲۶۲		.۴۲۰**	۱۰۱۶۸۱	۳۰۷۵۹۵	دانشجویان		۲۶۲		.۵۰۵**	.۹۷۵۶۵	۳۰۶۶۴۱	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۴۴۹**	۱۰۰۵۰۵	۳۰۸۹۹۲	کارمندان	۲۳	۶۲۵	✓/✓	.۳۶۶**	.۹۵۰۲۳	۳۰۹۰۵۶	کارمندان	۹
۲۶۲		.۵۷۷**	۱۰۰۷۴۳۵	۳۰۵۳۰۵	دانشجویان		۲۶۲		.۴۴۷**	۱۰۰۸۲۲۴	۳۰۳۵۱۱	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۵۰۳**	.۸۸۸۳۷	۴۰۱۴۷۲	کارمندان	۲۴	۶۲۵	✓/✓	.۳۳۴**	.۸۸۳۰۸	۴۰۰۷۳۶	کارمندان	۱۰
۲۶۲		.۴۸۸**	۱۰۰۵۰۲۶	۳۰۸۴۷۳	دانشجویان		۲۶۲		.۳۴۲**	۱۰۰۲۴۴۹	۳۰۹۸۴۷	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۴۵۱**	.۹۰۰۸۴۰	۴۰۰۴۱۶	کارمندان	۲۵	۶۲۵	✓/✓	.۳۱۱**	.۹۱۷۰۰	۳۰۸۶۵۶	کارمندان	۱۱
۲۶۲		.۵۴۶**	.۹۷۲۰۵	۳۰۹۰۴۶	دانشجویان		۲۶۲		.۲۷۶**	۱۰۰۱۸۴۲	۳۰۶۸۳۲	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۴۷۲**	۱۰۰۳۱۲۱	۳۰۷۲۱۶	کارمندان	۲۶	۶۲۵	✓/✓	.۳۰۸**	.۹۳۴۱۱	۳۰۸۸۳۲	کارمندان	۱۲
۲۶۲		.۵۴۴**	۱۰۰۵۶۷	۳۰۴۸۴۷	دانشجویان		۲۶۲		.۴۰۸**	۱۰۰۴۱۴۸	۳۰۷۱۷۶	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۴۸۶**	.۹۰۶۹۲	۴۰۱۳۱۲	کارمندان	۲۷	۶۲۵	✓/✓	.۳۸۶**	.۹۲۶۷۹	۳۰۹۹۳۶	کارمندان	۱۳
۲۶۲		.۴۲۱**	.۹۰۴۶۵	۴۰۰۲۲۹	دانشجویان		۲۶۲		.۲۶۰	.۱۰۰۲۹۴	۴۰۰۴۲	دانشجویان	
۶۲۵	✓/✓	.۳۷۷**	.۹۳۰۰۵	۴۰۰۷۷	کارمندان	۲۸	۶۲۵	✓/✓	.۳۳۷**	.۸۸۷۹۵	۴۰۱۲	کارمندان	۱۴
۲۶۲		.۴۳۱**	۱۰۰۷۱۴۳	۳۰۹۶۱۸	دانشجویان		۲۶۲		.۴۰۵**	۱۰۰۴۴۱۷	۳۰۸۸۵۵	دانشجویان	

در جدول ۲ همان طور که مشاهده می شود درستون اول شماره سؤالات مقیاس است که ۲۸ سؤال است. درستون دوم میانگین نمرات کارمندان و دانشجویان در پاسخ به هر سؤال، درستون سوم انحراف معیار، درستون چهارم همبستگی هر سؤال با کل مقیاس، درستون پنجم سطح معنی داری همبستگی هر سؤال با کل مقیاس و درستون آخر نیز تعداد پاسخگویان آورده شده است.

سؤالات: آیا سؤالات پرسشنامه از روایی کافی برخوردار است؟ - اعتبار پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ چقدر است؟

جدول ۳- ضریب همسانی درونی آلفای کرون باخ مقیاس تاب آوری مسیر شغلی

P	آلفای کرون باخ براساس آیتم‌های استاندارد شده	آلفای کرون باخ	شاخصه‌ای آماری
۰.۰۵	۹۰۱.	۹۰۳.	ضریب آلفای کرون باخ کارمندان
۰.۰۵	۸۸۴.	۸۸۴.	ضریب آلفای کرون باخ دانشجویان

جهت سنجش ثبات درونی پرسشنامه از ضریب آلفای کرون باخ استفاده شد. همان طور که از جدول ۳ پیداست براساس نتایج حاصله ضریب آلفا برای کل پرسشنامه ۹۰۱/۰ برای کارمندان و برای دانشجویان ۸۴۴/۰ می‌باشد که رضایت‌بخش بوده و در سطح ۰/۵ معنی‌دار است

جدول ۴- ضریب همسانی درونی، میانگین، واریانس و آلفای کرون باخ کارمندان در صورت حذف سؤال در مقیاس تاب آوری مسیر شغلی

آلفا (در صورت) حذف سؤال	ضریب همبستگی (در) صورت حذف سؤال	واریانس (در صورت) حذف سؤال)	میانگین در صورت حذف سؤال	شاخص
۷۸۶.	۲۰۸.	۹۱،۷۸۵	۹۵،۱۶۴۱	تمایل به ریسک کردن دارم
۷۸۷.	۱۶۴.	۹۳،۱۳۷	۹۴،۹۶۵۶	مشتاقانه مایل با مردم جدید و متفاوت کارکنم.
۷۸۲.	۲۵۱.	۹۲،۴۵۶	۹۴،۴۶۱۸	توانایی سازگاری با شرایط متغیر را دارم.
۷۸۸.	۱۸۵.	۹۱،۵۸۸	۹۴،۹۲۳۷	می‌توانم ارتباط کاری و دوستی خود را با دیگر بخش‌ها حفظ کنم.
۷۷۳.	۴۴۴.	۸۸،۲۳۵	۹۴،۶۲۶	می‌توانم طراحی بهتری از شیوه انجام کارها انجام دهم.
۷۷۲.	۴۴۸.	۸۸،۱۸	۹۴،۷۱۷۶	بدون واسیتگی به دستور ریسم، راه مشخصی برای انجام کارها دارم
۷۷۵.	۴۱۹.	۸۹،۸۶۸	۹۴،۵۰۳۸	تعريف را به جای تحقیر می‌پسندم.

شاخص	میانگین در صورت حذف سؤال	واریانس در صورت حذف سؤال	همبستگی (در) صورت حذف سؤال	ضریب حذف سؤال (در صورت حذف سؤال)	آلفا (در صورت حذف سؤال)
وقتی دیگران به من می‌گویند کار درستی انجام داده‌ام، باور کنم.	۹۴,۷۰۶۱	۸۹,۳۷۳	۳۹۵.	۷۷۵.	وقتی دیگران به من می‌گویند کار درستی انجام داده‌ام، باور کنم.
عملکرد شغلی ام را بجای مقایسه با دیگران با استاندارهای شخصی خود می‌ستجم.	۹۴,۶۳۳۶	۸۹,۷۶۶	۳۸۶.	۷۷۶.	عملکرد شغلی ام را بجای مقایسه با دیگران با استاندارهای شخصی خود می‌ستجم.
من برای انجام دادن بهترین کار ممکن در حوزه وظایفم به زمان نیاز دارم.	۹۴,۶۸۷	۹۰,۸۲۹	۲۹۰.	۷۸۱.	من برای انجام دادن بهترین کار ممکن در حوزه وظایفم به زمان نیاز دارم.
در جستجوی فرصت‌هایی برای برقراری ارتباط با افراد بانفوذم.	۹۴,۴۲۷۵	۸۹,۲۴۲	۴۳۰.	۷۷۴.	در جستجوی فرصت‌هایی برای برقراری ارتباط با افراد بانفوذم.
اهداف مسیر شغلیم آشکاراست و ایده‌های خوبی برای جایی که کارمی کنم دارم.	۹۴,۶۴۸۹	۸۹,۰۰۱	۴۱۲.	۷۷۴.	اهداف مسیر شغلیم آشکاراست و ایده‌های خوبی برای جایی که کارمی کنم دارم.
می‌توانم سه دستاوردهای از کار فعلی یا قبلی ام را مشخص کنم.	۹۴,۶۴۱۲	۸۸,۲۶۹	۴۴۰.	۷۷۳.	می‌توانم سه دستاوردهای از کار فعلی یا قبلی ام را مشخص کنم.
مهارت‌هایی را برای همگامی با روش‌های کنونی، به روز می‌کنم.	۹۴,۴۶۱۸	۸۸,۳۱۸	۵۰۳.	۷۷۱.	مهارت‌هایی را برای همگامی با روش‌های کنونی، به روز می‌کنم.
اطلاعات و مهارت رایانه‌ای مکلفی برای انجام کارم دارم.	۹۴,۴۹۲۴	۸۸,۴۰۴	۴۸۱.	۷۷۱.	اطلاعات و مهارت رایانه‌ای مکلفی برای انجام کارم دارم.
رویه مشخصی در کارم پیدا کرده‌ام و تغییرات مختلفی که روی می‌دهد شناسایی کرده‌ام.	۹۴,۸۲۴۴	۸۸,۶۶۶	۴۱۸.	۷۷۴.	رویه مشخصی در کارم پیدا کرده‌ام و تغییرات مختلفی که روی می‌دهد شناسایی کرده‌ام.
در پی فرصة‌ها برای اخذ مسئولیت‌های جدید در کارم هستم.	۹۴,۴۳۸۹	۸۹,۰۵۱۹	۴۴۴.	۷۷۴.	در پی فرصة‌ها برای اخذ مسئولیت‌های جدید در کارم هستم.
در کارهای تیمی هستم.	۹۴,۴۷۷۱	۹۰,۱۱۳	۳۶۳.	۷۷۷.	در پی فرصة‌ها برای کار با دیگران یا مشارکت در کارهای تیمی هستم.
از مهارت‌ها و توانایی‌هایی که برای استخدامم لازم است، آگاهم.	۹۴,۹۰۴۶	۹۲,۰۵۳۹	۱۹۱.	۷۸۶.	از مهارت‌ها و توانایی‌هایی که برای استخدامم لازم است، آگاهم.

آلفا (در صورت) حذف سؤال	ضریب همبستگی (در) صورت حذف سؤال	واریانس (در صورت) حذف سؤال)	میانگین در صورت حذف سؤال	شاخص
۷۸۵.	۲۱۲.	۹۱,۷۹۴	۹۵,۱۳۳۶	برای کمک به مسیر شغلی ام، با افرادی خارج و داخل از زمینه کاریم ارتباط دارم.
۷۸۱.	۲۸۹.	۹۰,۴۴۱	۹۴,۸۱۶۸	فعالانه به دنبال انجام وظایف بهتری در کار فعلی یا قبلی ام هستم.
۷۸۳.	۲۴۴.	۹۱,۸۱۶	۹۴,۷۵۹۵	به طور منظم سعی می‌کنم مسیر شغلی آینده در رشته‌ام را با برقراری ارتباط‌های شخصی، مطالعه یا حضور در جلسات تخصصی، شناسایی نمایم.
۷۸۵.	۲۲۴.	۹۱,۶۷۳	۹۵,۱۷۹۴	بیشتر از همیشه با تغییرات مداوم جهان شغلی ام احساس راحتی می‌کنم.
۷۸۹.	۱۲۱.	۹۴,۰۱۵۴	۹۴,۰۶۴۱۲	اگر مشخص کنم چه چیزی برای یادگیری نیاز دارم، فعالانه به دنبال فرصت‌های یادگیری آن خواهم بود.
۷۸۸.	۱۶۰.	۹۲,۰۸۶۱	۹۴,۰۷۰۲۳	راغب به خواندن و توجه به اجلال‌ها کارآگاه‌هایی که مهارت‌ها و دانش‌های جدید را آموزش می‌دهند، هستم.

جدول فوق ضریب همسانی درونی، میانگین، واریانس و آلفای کرونباخ در صورت حذف را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه آلفای کرونباخ پس از حذف سه سؤال افزایش چشمگیری داشت آن دو سؤال از همسانی درونی حذف شده و در نتیجه از کل ۲۸ سؤال (نسخه انگلیسی)، ۲۵ سؤال مقیاس از همسانی بالاتری خور دار بودند.

**جدول ۴ - ضریب همسانی درونی، میانگین، واریانس و آلفای کرون باخ
دانشجویان ندر صورت حذف سؤال در مقیاس تاب آوری مسیر شغلی**

آلفا (در صورت) حذف سؤال	ضریب همبستگی (در) صورت حذف سؤال	واریانس (در صورت) حذف سؤال)	میانگین در صورت حذف سؤال	
۸۸۴.	۲۷۶.	۱۸۸,۰۰۳۸	۱۰۲,۵۲۱۶	من از تغییرات شغلی و سازمانی استقبال می‌کنم.
۸۸۲.	۳۶۱.	۱۸۴,۶۸۳	۱۰۲,۵۳۷۳	تمایل به ریسک کردن دارم.
۸۷۹.	۴۷۳.	۱۸۲,۴۱۲	۱۰۲,۶۱۱۸	به هر مشکل کاری که به سرراهم بیاید غلبه می‌کنم.
۸۸۰.	۴۴۴.	۱۸۳,۰۹۳	۱۰۲,۵۰۵۹	مشتاقانه مایلم با مردم جدید و متفاوت کارکنم.
۸۸۱.	۴۱۰.	۱۸۴,۷۶۷	۱۰۲,۶۰۷۸	توانایی سازگاری با شرایط متغیر را دارم.
۸۸۱.	۴۰۶.	۱۸۲,۶۵۳	۱۰۲,۸۳۱۴	بدون توجه به مخالفت دیگران نظراتم را ارائه می‌دهم.
۸۸۰.	۴۵۵.	۱۸۳,۵۲۶	۱۰۲,۴۹۰۲	می‌توانم ارتباط کاری و دوستی خود را با سایر بخش‌ها حفظ کنم.
۸۷۸.	۵۲۳.	۱۸۱,۲۶۳	۱۰۲,۸۵۸۸	می‌توانم طراحی بهتری از شیوه انجام کارها انجام دهم.
۸۷۹.	۵۰۰.	۱۸۰,۵۸۲	۱۰۳,۱۵۶۹	بدون وابستگی به دستور ریسم، راه مشخصی برای انجام کارها دارم.
۸۸۳.	۲۸۹.	۱۸۷,۰۲۷۴	۱۰۲,۵۲۵۵	تعريف را به جای تحقیر می‌پسندم.
۸۸۴.	۲۶۹.	۱۸۷,۰۹۲۲	۱۰۲,۸۰۳۹	وقتی دیگران به من می‌گویند کار درستی انجام داده‌ام، باورمی‌کنم.
۸۸۱.	۳۹۹.	۱۸۳,۸۵۴	۱۰۲,۸	عملکرد شغلی‌ام را بجای مقایسه با دیگران با استاندارهای شخصی خودمی‌سنجم.

آلفا (در صورت حذف سؤال)	ضریب همبستگی (در صورت حذف سؤال)	واریانس (در صورت حذف سؤال)	میانگین در صورت حذف سؤال	
۸۸۴.	۲۵۳.	۱۸۸,۰۲۷۴	۱۰۲,۴۸۶۳	من برای انجام دادن بهترین کار ممکن در حوزه وظایفم به زمان نیاز دارم.
۸۸۲.	۳۶۴.	۱۸۴,۰۷۷۵	۱۰۲,۶۳۹۲	در جستجوی فرصت‌هایی برای برقراری ارتباط با افراد بانفوذم.
۸۷۷.	۵۶۵.	۱۸۰,۰۴۵۲	۱۰۲,۸۵۸۸	اهداف مسیر شغلیم آشکاراست و ایده‌های خوبی برای جایی که کارمی کنم دارم.
۸۷۹.	۵۰۲.	۱۸۰,۰۵۶۹	۱۰۲,۸۸۲۴	می‌توانم سه دستاورد مهم از کار فعلی یا قبلی‌ام را مشخص کنم.
۸۷۸.	۵۶۰.	۱۸۱,۰۲۸۲	۱۰۲,۶۹۸	مهارت‌هاییم را برای همگامی با روش‌های کنونی، به روز می‌کنم.
۸۸۱.	۴۰۹.	۱۸۳,۰۳۰۴	۱۰۲,۹۱۷۶	اطلاعات و مهارت رایانه‌ای مکفی برای انجام کارم دارم.
۸۸۰.	۴۵۳.	۱۸۲,۰۸۸۷	۱۰۲,۹۴۵۱	رویه مشخصی در کارم پیدا کرده‌ام و تغییرات مختلفی که روی می‌دهد شناسایی کرده‌ام.
۸۷۹.	۴۸۹.	۱۸۲,۰۳۴۱	۱۰۲,۵۶۴۷	در پی فرصة‌هایی برای اخذ مسئولیت‌های جدید در کارم هستم.
۸۸۱.	۴۲۰.	۱۸۴,۰۲۹۷	۱۰۲,۵۳۷۳	به دنبال فرصت برای کار با دیگران یا مشارکت در کارهای تیمی هستم.
۸۸۰.	۴۴۱.	۱۸۳,۰۲۴۸	۱۰۲,۷۴۱۲	مهارت‌ها و توانایی‌هایی که برای استفادام لازم است، برایم آشکار است.
۸۷۸.	۵۳۹.	۱۷۹,۰۵۷۹	۱۰۲,۹۹۶۱	برای کمک به مسیر شغلی‌ام، با افرادی خارج و داخل از زمینه کاریم ارتباط دارم.
۸۷۹.	۴۹۶.	۱۸۱,۰۱۰۵	۱۰۲,۶۶۶۷	فعالانه به دنبال انجام وظایف بهتری در کار فعلی یا قبلی‌ام هستم.

آلفا (در صورت) حذف سؤال	ضریب همبستگی (درا) صورت حذف سؤال	واریانس (در صورت) حذف سؤال)	میانگین در صورت حذف سؤال	
۸۷۷.	۵۷۰.	۱۸۰۰۶۰۲	۱۰۲۰۶۰۳۹	به طور منظم سعی می کنم مسیر شغلی آینده در رشته ام را با برقراری ارتباط های شخصی، مطالعه یا حضور در جلسات تخصصی، شناسایی نمایم.
۸۷۷.	۵۴۹.	۱۷۹۰۴۹۱	۱۰۳۰۰۳۵۳	بیشتر از همیشه با تغییرات مداوم جهان شغلی ام احساس راحتی می کنم.
۸۸۲.	۳۵۸.	۱۸۶۰۰۹۳	۱۰۲۰۴۹۴۱	اگر مشخص کنم چه چیزی برای یادگیری نیاز دارم، فعالانه به دنبال فرصت های یادگیری آن خواهم بود.
۸۸۱.	۳۹۹.	۱۸۳۰۵۳۲	۱۰۲۰۵۵۲۹	راغب به خواندن و توجه به اجلاس ها کارآگاه هایی که مهارت ها و دانش های جدید را آموزش می دهند، هستم.

جدول فوق ضریب همسانی درونی، میانگین، واریانس و آلفای کران باخ در صورت حذف را نشان می دهد. با توجه به اینکه آلفای کران باخ پس از حذف سؤال ها همچنان افزایش چشمگیری داشت سؤال ها همچنان برای دانشجویان باقی ماند در نتیجه از کل ۲۸ سؤال (نسخه انگلیسی)، ۲۸ سؤال مقیاس از همسانی بالاتری خوردار بودند.

روایی تصنیف یا دونیمه کردن مقیاس چگونه است؟

به منظور بررسی روایی ابزار سؤال های زوج و فرد هر کدام به عنوان یک آزمون در نظر گرفته شدند و باهم مقایسه شدند:

جدول ۵- آزمون T وابسته جهت تعیین اعتبار به روش دونیمه کردن

P	میزان همبستگی	t	درجه ازا دی	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد افراد	شاخص آزمون
۷۶.	۱۷۳.	۱۷۷۶	۱۳۹۹	۱۰۰۱۹۸۴	۳۰۸۹	۱۰۰	بار اول
				۹۹۲۰۵.	۳۰۸۲۸۶		کارمندان بار دوم
۰.	۳۰۰.	-1.085	۱۳۹۹	۹۸۴۲۱.	۳۰۷۰۵	۱۰۰	بار اول
				۱۰۰۱۳۷۹	۳۰۷۳۹۳		دانشجویان بار دوم

جدول فوق ضریب پایایی مقیاس به روش دونیمه کردن است. همان طور که مشهود است بین نیمه اول و دوم تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول هنجار پرسشنامه تاب آوری مسیر شغلی چگونه است؟

جدول ۶- نمرات خام، T و رتبه درصدی کارمندان در مقیاس تاب آوری مسیر شغلی

نمره خام	فراوانی	t	رتبه درصدی	نمره خام	فراوانی	t	رتبه درصدی
۱۴۰	۹	۵۰.۶۶۰۵۸	۹۹۰.۲۸	۱۰۷	۱۰	۴۹.۹۲۳۲۵	۳۶.۹۶
۱۳۹	۰	۵۰.۶۳۸۲۳	۹۸۰.۵۶	۱۰۶	۲۱	۴۹.۹۰۰۹	۳۴.۴۸
۱۳۸	۰	۵۰.۶۱۵۸۹	۹۸۰.۵۶	۱۰۵	۱۵	۴۹.۸۷۸۵۶	۳۱.۶
۱۳۷	۰	۵۰.۵۹۳۵۵	۹۸۰.۵۶	۱۰۴	۲۴	۴۹.۸۵۶۲۲	۲۸.۴۸
۱۳۶	۱	۵۰.۵۷۱۲	۹۸۰.۶۴	۱۰۳	۲۰	۴۹.۸۳۳۸۷	۲۴.۸
۱۳۵	۰	۵۰.۵۴۸۸۶	۹۸۰.۴	۱۰۲	۱۵	۴۹.۸۱۱۵۳	۲۲.۱۶
۱۳۴	۱	۵۰.۵۲۶۵۲	۹۸۰.۳۲	۱۰۱	۱۵	۴۹.۷۸۹۱۹	۱۹.۷۶
۱۳۳	۰	۵۰.۵۰۴۱۷	۹۸۰.۲۴	۱۰۰	۱۳	۴۹.۷۶۶۸۴	۱۷.۰۲
۱۳۲	۴	۵۰.۴۸۱۸۳	۹۷۰.۹۲	۹۹	۱۳	۴۹.۷۴۴۵	۱۵.۴۴
۱۳۱	۳	۵۰.۴۵۹۴۹	۹۷۰.۳۶	۹۸	۱۳	۴۹.۷۲۲۱۶	۱۳.۳۶
۱۳۰	۹	۵۰.۴۳۷۱۴	۹۶۰.۴	۹۷	۱۱	۴۹.۶۹۹۸۱	۱۱.۴۴
۱۲۹	۱۳	۵۰.۴۱۴۸	۹۴۰.۶۴	۹۶	۳	۴۹.۶۷۷۴۷	۱۰.۳۲
۱۲۸	۵	۵۰.۳۹۲۴۶	۹۳۰.۲	۹۵	۱۰	۴۹.۶۵۵۱۳	۹.۲۸
۱۲۷	۱	۵۰.۳۷۰۱۱	۹۲۰.۷۲	۹۴	۱	۴۹.۶۳۲۷۸	۸.۴
۱۲۶	۳	۵۰.۳۴۷۷۷	۹۲۰.۴	۹۳	۹	۴۹.۶۱۰۴۴	۷.۶

بررسی اعتبار، پایایی و هنجاریابی مقیاس تاب آوری مسیر شغلی ۳۹

رتبه درصدی	t	فراوانی	نمره خام	رتبه درصدی	t	فراوانی	نمره خام
۶,۸۸	۴۹,۵۸۸۱	۰	۹۲	۹۰,۷۲	۵۰,۳۲۵۴۳	۱۸	۱۲۵
۶,۴۸	۴۹,۵۶۵۷۵	۵	۹۱	۸۸,۲۴	۵۰,۳۰۳۰۸	۱۳	۱۲۴
۶	۴۹,۵۴۳۴۱	۱	۹۰	۸۶,۱۶	۵۰,۲۸۰۷۴	۱۳	۱۲۳
۵,۴۴	۴۹,۵۲۱۰۷	۶	۸۹	۸۴	۵۰,۲۵۸۴	۱۴	۱۲۲
۴,۴۸	۴۹,۴۹۸۷۲	۶	۸۸	۸۲,۱۶	۵۰,۲۳۶۰۵	۹	۱۲۱
۳,۸۴	۴۹,۴۷۶۳۸	۲	۸۷	۷۹,۹۲	۵۰,۲۱۳۷۱	۱۹	۱۲۰
۳,۲	۴۹,۴۵۴۰۴	۶	۸۶	۷۶,۸۸	۵۰,۱۹۱۳۷	۱۹	۱۱۹
۲,۵۶	۴۹,۴۳۱۶۹	۲	۸۵	۷۳,۰۴	۵۰,۱۶۹۰۲	۲۹	۱۱۸
۲,۱۶	۴۹,۴۰۹۳۵	۳	۸۴	۶۹,۲۸	۵۰,۱۴۶۸	۱۸	۱۱۷
۱,۸۴	۴۹,۳۸۷۱	۱	۸۳	۶۶	۵۰,۱۲۴۳۴	۲۳	۱۱۶
۱,۴۴	۴۹,۳۶۴۶۶	۴	۸۲	۶۲,۹۶	۵۰,۱۰۱۹۹	۱۵	۱۱۵
۰,۹۶	۴۹,۳۴۲۳۲	۲	۸۱	۶۰,۴	۵۰,۰۷۹۶۵	۱۷	۱۱۴
۰,۷۲	۴۹,۳۱۹۹۷	۱	۸۰	۵۶,۹۶	۵۰,۰۵۷۳۱	۲۶	۱۱۳
۰,۶۴	۴۹,۲۹۷۶۳	۰	۷۹	۵۳,۳۶	۵۰,۰۳۴۹۶	۱۹	۱۱۲
۰,۵۶	۴۹,۲۷۵۲۹	۱	۷۸	۵۰,۸	۵۰,۰۱۲۶۲	۱۳	۱۱۱
۰,۳۲	۴۹,۲۵۲۹۴	۲	۷۷	۴۸,۴	۴۹,۹۹۰۲۸	۱۷	۱۱۰
۰,۳۲	۴۹,۲۳۰۶	۱	۷۶	۴۶,۷۲	۴۹,۹۶۷۹۳	۲۹	۱۰۹
	۴۹,۰۰۰۸				۴۹,۹۴۵۵۹	۲۹	۱۰۸

جدول ۷- نمرات خام، T و رتبه درصدی دانشجویان در مقیاس تاب آوری مسیر شغلی

رتبه درصدی	T	نمره خام	فراوانی	t	رتبه درصدی	نمره خام	فراوانی
۴۷,۷۰۹۹۲	۴۹,۹۹۹۲۱	۱۰۶	۶	۹۸,۶۶۴۱۲	۹۰,۳۸۹۰۱	۳	۱۴۰
۴۵,۴۱۹۸۵	۴۹,۹۸۷۷۵	۱۰۵	۶	۹۸,۰۹۱۶	۵۰,۳۷۷۵۵	۰	۱۳۹
۴۲,۹۳۸۹۳	۴۹,۹۷۶۲۸	۱۰۴	۷	۹۸,۰۹۱۶	۵۰,۳۶۶۰۸	۰	۱۳۸
۳۹,۵۰۳۸۲	۴۹,۹۶۴۸۲	۱۰۳	۱۱	۹۸,۰۹۱۶	۵۰,۳۵۴۶۲	۰	۱۳۷
۳۵,۳۰۵۳۴	۴۹,۹۵۳۳۵	۱۰۲	۱۱	۹۸,۰۹۱۶	۵۰,۳۴۳۱۵	۰	۱۳۶
۳۱,۴۸۸۵۵	۴۹,۹۴۱۸۹	۱۰۱	۹	۹۸,۰۹۱۶	۵۰,۳۳۱۶۹	۰	۱۳۵
۲۹,۰۰۷۶۳	۴۹,۹۳۰۴۲	۱۰۰	۴	۹۷,۹۰۰۷۶	۵۰,۳۲۰۲۲	۱	۱۳۴
۲۷,۰۹۹۲۴	۴۹,۹۱۸۹۶	۹۹	۶	۹۷,۳۲۸۲۴	۵۰,۳۰۸۷۶	۲	۱۳۳

نمره خام	فراوانی	t	رتبه درصدی	$\frac{\text{تقریبی}}{\text{میانگین}}$	$\frac{\text{تفاوت}}{\text{میانگین}}$	T	رتبه درصدی
۱۳۲	۲	۵۰.۲۹۷۳	۹۶.۵۶۴۸۹	۹۸	۷	۴۹.۹۰۷۴۹	۲۴.۶۱۸۳۲
۱۳۱	۱	۵۰.۲۸۵۸۳	۹۵.۹۹۲۳۷	۹۷	۴	۴۹.۸۹۶۰۳	۲۲.۵۱۹۰۸
۱۳۰	۲	۵۰.۲۷۴۳۷	۹۵.۴۱۹۸۵	۹۶	۴	۴۹.۸۸۴۵۷	۲۰.۹۹۲۳۷
۱۲۹	۲	۵۰.۲۶۲۹	۹۴.۶۵۶۴۹	۹۵	۵	۴۹.۸۷۳۱	۱۹.۲۷۴۸۱
۱۲۸	۶	۵۰.۲۵۱۴۴	۹۳.۱۲۹۷۷	۹۴	۲	۴۹.۸۶۱۶۴	۱۷.۹۳۸۹۳
۱۲۷	۵	۵۰.۲۳۹۹۷	۹۱.۰۳۰۵۳	۹۳	۵	۴۹.۸۵۰۱۷	۱۶.۶۰۳۰۵
۱۲۶	۳	۵۰.۲۲۸۵۱	۸۹.۰۵۰۳۸۲	۹۲	۴	۴۹.۸۳۸۷۱	۱۴.۸۸۰۵۵
۱۲۵	۳	۵۰.۲۱۷۰۴	۸۸.۰۳۵۸۷۸	۹۱	۴	۴۹.۸۲۷۷۴	۱۳.۳۵۸۷۸
۱۲۴	۱	۵۰.۲۰۵۰۸	۸۷.۰۵۹۵۴۲	۹۰	۴	۴۹.۸۱۵۷۸	۱۱.۸۳۲۰۶
۱۲۳	۳	۵۰.۱۹۴۱۱	۸۶.۰۸۳۲۰۶	۸۹	۳	۴۹.۸۰۴۳۱	۱۰.۴۹۶۱۸
۱۲۲	۲	۵۰.۱۸۲۶۵	۸۵.۰۸۷۷۸۶	۸۸	۴	۴۹.۷۹۷۸۵	۹.۱۶۰۳۰۵
۱۲۱	۳	۵۰.۱۷۱۱۸	۸۴.۰۹۲۳۶۶	۸۷	۰	۴۹.۷۸۱۳۸	۸.۳۹۶۹۴۷
۱۲۰	۵	۵۰.۱۵۹۷۲	۸۳.۰۹۶۹۵	۸۶	۰	۴۹.۷۶۹۹۲	۸.۳۹۶۹۴۷
۱۱۹	۶	۵۰.۱۴۸۲۵	۸۱.۰۹۷۷۶۱	۸۵	۲	۴۹.۷۵۸۴۵	۸.۰۱۵۲۶۷
۱۱۸	۵	۵۰.۱۳۶۷۹	۷۹.۰۱۹۸۴۷	۸۴	۳	۴۹.۷۴۶۹۹	۷.۰۰۶۱۰۶۹
۱۱۷	۱۰	۵۰.۱۲۵۳۲	۷۶.۰۳۳۵۸۸	۸۳	۲	۴۹.۷۳۵۰۲	۶.۰۱۶۸۷
۱۱۶	۴	۵۰.۱۱۳۸۶	۷۳.۰۶۴۱۲	۸۲	۱	۴۹.۷۲۴۰۶	۵.۰۳۴۳۵۱
۱۱۵	۳	۵۰.۱۰۲۳۹	۷۲.۰۳۲۸۲۴	۸۱	۳	۴۹.۷۱۲۵۹	۴.۷۷۰۹۹۲
۱۱۴	۴	۵۰.۰۹۰۹۳	۷۰.۰۹۹۲۳۷	۸۰	۲	۴۹.۷۰۱۱۳	۳.۰۱۶۷۹۴
۱۱۳	۱۰	۵۰.۰۰۷۹۴۷	۶۹.۰۸۳۹۷	۷۹	۲	۴۹.۶۸۹۶۶	۲.۰۰۵۳۴۳۵
۱۱۲	۲	۵۰.۰۰۶۸	۶۶.۰۷۹۳۸۹	۷۸	۱	۴۹.۶۷۸۷۲	۱.۰۰۸۰۹۱۶
۱۱۱	۴	۵۰.۰۰۵۶۵۴	۶۵.۰۶۴۸۸۵	۷۷	۱	۴۹.۶۶۶۶۷۴	۰.۰۹۹۲۳۷
۱۱۰	۹	۵۰.۰۰۴۵۰۷	۶۳.۰۱۶۷۹۴	۷۶	۱	۴۹.۶۵۵۲۷	۰.۷۱۷۵۰۷
۱۰۹	۱۵	۵۰.۰۰۳۳۶۱	۵۸.۰۵۸۷۷۹	۷۵	۱	۴۹.۶۴۳۸۱	۰.۳۳۵۸۷۸
۱۰۸	۸	۵۰.۰۰۲۲۱۴	۵۴.۰۱۹۸۴۷	۷۴	۱	۴۹.۶۳۲۲۴	۰.۰۹۵۱۹۸
۱۰۷	۱۰	۵۰.۰۰۱۰۶۸	۵۰.۰۷۶۳۳۶	۷۳	۱	۴۹.۶۲۰۸۸	۰.۰۵۷۲۰۱۹
				۷۲	۱	۴۹.۶۰۹۴۱	۰.۰۱۹۰۸۴

درنهایت برای محاسبه T نمرات بدست آمده از Z را در میانگین و انحراف معیار

فرمول T قرار داده که در جدول ۶ و ۷ آورده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

از جمله مقیاس‌هایی که به منظور سنجش تاب آوری مسیر شغلی تدوین شده است مقیاس تاب آوری مورگان لیون است. هدف کلی پژوهش حاضر هنجاریابی مقیاس تاب آوری مسیر شغلی بر روی کارمندان چهار شهر کشور بود. در خصوص تعیین روایی مقیاس با استفاده از روش همبستگی سؤال‌ها با کل پرسشنامه و روش همسانی درونی نتایج نشان داد که کلیه گویه‌های مقیاس تاب آوری مسیر شغلی فوق از روایی مطلوبی برخوردار است. براساس نتایج بدست آمده ۲۵ سؤال از پرسشنامه برای کارمندان و ۲۸ سؤال برای دانشجویان دارای روایی مطلوب بودند.

برای تعیین پایایی پرسشنامه با استفاده از روش‌های بازآزمایی، تصنیف و آلایی کرونباخ استفاده شد. نتایج حاکی از آن بود که مقیاس تاب آوری مسیر شغلی ابزاری است که دارای پایایی ۹۰.۱ برای کارمندان و برای دانشجویان ۸۸.۴ است. نتایج فوق با یافته‌های مورگان لیون (۱۹۷۷) درباره شرکت کنندگان هم خوانی دارد. نسبت به سایر متغیرهای تشکیل‌دهنده سرمایه روان‌شناختی، درادیبیات سازمانی کمترین پژوهش‌ها در رابطه با تاب آوری در محیط کار انجام شده است (پیج و دوناهای، ۲۰۰۴). با این وجود تحقیقات انجام‌شده نشان می‌دهد که تاب آوری در محیط کار می‌تواند پیش‌بینی کننده خوبی برای عملکرد، نگرشهای شغلی و سایر پیامدهای کاری می‌باشد (واترمن و همکاران، ۱۹۹۴؛ هارلند، هریسون، جونز و ریتر پالمون، ۲۰۰۵؛ به نقل از سیما‌راصل و همکاران، ۱۳۸۹).

از انجا که نظریه‌های فعلی، تاب آوری را سازه‌ای چند بعدی متشکل از متغیرهای سرشستی، مانند مزاج و شخصیت، همراه با مهارت‌های مخصوص، مثل مهارت حل

مساله می‌دانند (کمپل-سیلیس، کوهان و استین، ۲۰۰۶)، تاب آوری مسیر شغلی با بلوغ حرفه‌ای، نظریه سازگاری کاری دیویس و لاف کویست^۱ (۱۹۸۴)، به نقل از سمیعی، (۱۳۹۰)، خودکارآمدی بند ورا^۲ و سرسختی کوبا سا^۳ (۱۹۷۶؛ به نقل از یوچینگ لیو، ۲۰۰۳) مرتبط است.

تاب آوری مسیر شغلی کلیدی برای غلبه بر استرس‌ها و موانع مسیر شغلی است (لاندن و موئی ۱۹۸۷؛ به نقل از یوچینگ لیو، ۲۰۰۳). انسان‌های که تاب آوری مسیر شغلی بالایی دارند قادرند آنچه را که برایشان اتفاق می‌افتد کنترل کنند، متمایل به ریسک کردن اند حتی زمانی که نتایج نامشخص است، تحمل موقعیت‌های مبهم را دارند، حس انجام و اصرار برای دستیابی به اهدافشان دارند، مستقل‌اند و توانایی سازگاری با شرایط متغیر را دارند، مستقلانه کار می‌کنند اما هرجا که لازم باشد با دیگران همکاری می‌کنند. فهم تاب آوری شخصی و فرامهی فرصتی برای افزایش آن باعث کمک به افراد برای غلبه موانع شغلی می‌شود.

لاندن و موئی (۱۹۸۷؛ به نقل از یوچینگ لیو، ۲۰۰۳)، بیان می‌کنند که تاب آوری مسیر شغلی شخصاً هدایت می‌شود و به طور کلی در سال‌های اولیه ایجاد می‌شود (در طول سال‌های نوجوانی و قبل از ۲۰ سالگی)، آن‌ها معتقدند که مردم می‌توانند طی تقویت‌های مثبت برای به کار بردن قضاوت و عمل خود به صورت مستقلانه تاب آور و مقاوم شوند. تاب آوری مسیر شغلی بازخوردهای عملی مفید عزت نفس و خود اعتمادی را افزایش می‌دهد. تشویق، استقلال و خلاقیت فرصتی برای ریسک کردن بدون نتایج منفی خلق فراهم می‌آورد. فرصت‌های کارگروهی می‌تواند تاب آوری مسیر شغلی فردی را تسهیل کند. در تبیین این نتیجه به نظر می‌رسد که اطلاع افراد از میزان تاب آوری خود در آینده سبب شود که در رفتارهای خود تجدیدنظر کرده و شیوه‌های صحیحی را در برخورد با

1. Dawis and Lofquist's Work.

2. Bandura's Self-Efficacy Theory.

3. Kobasa.

موقعیت‌ها در پیش بگیرند و نیز روسا و صاحب نظران بیشتر آنان را درک نمود و به پرورش عزت نفس آن‌ها اهمیت بدهند، آن‌ها را درک کنند و با درایت به برخورد با آنان بپردازنند. در کل بانگاهی به پیشینه پژوهش و تأثیرات تاب آوری مسیر شغلی بر کارکنان و دانشجویان لزوم استفاده از چنین مقیاسی ضروری است. هر چند لزوم شناخت این تأثیرات منوط به انجام تحقیقات بیشتر در این زمینه است و از جمله محدودیت‌های پژوهش این است که این پژوهش برای بار اول در ایران انجام شده و همچنین این تحقیق بر روی افراد تحصیل کرده انجام گرفته است لذا شاید در بین گروه‌های دیگر با تحصیلات مختلف نتایج دیگری مشاهده شود که پیشنهاد می‌گردد در بین تحصیلات دیگرنیز، صورت پذیرد و نمونه حاضر در این تحقیق دخترو پسردانشگاهی و کارمندان بودند؛ لذا در تعیین نتایج به جامعه‌ی دیگردارای محدودیت است و همچنین تحقیق حاضر بر روی کارمندان و دانشجویان ۴ شهرانجام گرفته و ممکن است در تعیین نتایج به کارمندان و دانشجویان مناطق دیگر دارای محدودیت باشد و پیشنهاد می‌شود مشاوران، روانشناسان و دانشجویان پژوهش‌هایی دیگری در این زمینه انجام دهنند پیشنهاد می‌شود این پرسش‌نامه توسط مشاوران و روانشناسان در ادارات و دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار گیرد و همچنین با توجه به جدید بودن کار در زمینه مسیر شغلی به نظر می‌رسد انجام پژوهش‌هایی در این زمینه بسیار شایان اهمیت است و در نتیجه می‌توان از نتایج پژوهش حاضر برای سنجش تاب آوری مسیر شغلی افراد استفاده کرد.

منابع

- ابراهیمی قوام، صغرا (۱۳۹۰). رابطه بین تاب آوری و رضایت‌مندی شغلی در میان معلمان مدارس عادی و استثنایی شهر تهران. روانشناسی افراد استثنایی؛ ۱(۱): ۶۷-۸۱.
- آزادی، سارا؛ آزاد، حسین (۱۳۹۰). بررسی رابطه حمایت اجتماعی، تاب آوری و سلامت روانی دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌های شهر ایلام. طب جانbaz؛ ۳(۱۲): ۵۲-۴۸.
- اکبری، مصطفی؛ آتش زاده سوریده، فروزان (۱۳۸۸). رابطه تاب آوری و فرسودگی شغلی در پرستاران... طب و تکیه؛ ۷۵: ۴۷-۳۷.

- بشارت، محمدعلی؛ صالحی، مریم؛ شاه‌محمدی، خدیجه؛ نادعلی، حسین؛ زبردست، عذرا (۱۳۸۷). رابطه تاب آوری و سخت‌کوشی با موفقیت ورزشی و سلامت روانی در روزشکاران. *روانشناسی معاصر* ۳ (۶): ۳۸-۴۹.
- بشارت، محمدعلی؛ عباس پور دوپلانی، طاهره (۱۳۹۰). رابطه راهبردهای فراشناختی و خلاقیت با تاب آوری در دانشجویان. *یافته‌های نوادران روانشناسی* ۶ (۴): ۱۲۵-۱۱۹.
- پور شهباز، عباس؛ جزایری، علیرضا (۱۳۸۷). مزاج و منش در تاب آوری نوجوانان پسر شهر تهران در مصرف مواد مخدر، رفاه اجتماعی ۷ (۲۹): ۹-۲۸.
- جوکار، بهرام (۱۳۸۷). نقش واسطه‌ای تاب آوری در رابطه بین هوش هیجانی و هوش عمومی با رضایت از زندگی. *روانشناسی معاصر* ۲ (۴): ۳-۱۲.
- حسینی، فریده سادات؛ جارچی، مسعود حسین (۱۳۹۲). بررسی شواهد مرتبط با روایی و پایایی مقیاس تاب آوری خانوارده، *فصلنامه مشاوره خانوارده*، ۳ (۲): ۱۸۱-۱۰۸.
- حمید، نجمه؛ کی خسروانی، مولود؛ باب امیری، محمد؛ دهقانی، مصطفی (۱۳۹۱). بررسی رابطه سلامت روان و هوش معنوی با تاب آوری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ۳ (۲): ۳۴۱-۳۲۱.
- رحیمیان بوگر، اسحق؛ اصغر نژاد فرید، اصغر (۱۳۸۷). رابطه سرسختی و خود تاب آوری با سلامت روان در جوانان و بزرگسالان با زمانده زلزله شهریم. *روان‌پژوهشی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۴ (۱): ۷۰-۶۲.
- سمیعی، فاطمه؛ باغبان، ایران؛ عابدی، محمد رضا، حسینیان، سیمین (۱۳۹۰). نظریه‌های مشاوره مسیر شغلی. *انتشارات جهاد دانشگاهی*.
- سید محمودی، جواد؛ رحیمی، چنگیز محمدی، نورالله (۱۳۹۰). عوامل موثر بر تاب آوری در افراد مواجه شده با ضربه روانی. *پژوهش‌های روانشناسی بالینی و مشاوره*، ۱ (۱): ۱۴-۵.
- سیمار اصل، نسترن؛ فیاضی، مرجان؛ قلی پور، آرین (۱۳۸۹). تبیین پیامدهای عوامل روانشناسی مشبت در سازمان. *فصلنامه علوم مدیریت ایران*. شماره ۱۷: ۴۵-۲۳.
- شاره حسین، صدیق؛ معروفی، شهرام؛ هوشمندی، مهدی؛ حقی، الهام (۱۳۹۰). تأثیرات شغلی، راهبردهای مقابله با تنش، تاب آوری و سلامت روانی در رضایت شغلی تکنسین‌های بی‌هوشی. *اصول بهداشت روانی*، ۱۳ (۱) (پیاپی ۴۹): ۲۰-۲۹.
- شاکری نیا، ایرج؛ محمد پور، مهری (۱۳۸۹). رابطه استرس شغلی و تاب آوری با فرسودگی شغلی در پرستاران زن. *دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه*، ۱۴ (۲): ۱۷۰-۱۶۱.
- محمدی، ابوالفضل؛ آقاجانی، میتراء؛ زهتاب ور، غلام‌حسین (۱۳۹۰). ارتباط اعتیاد، تاب آوری و مؤلفه‌های هیجانی. *روان‌پژوهشی و بالینی ایران*، ۱۷ (۲): ۱۴۲-۱۳۶.

- مومنی، خدا مراد؛ اکبری، مصطفی؛ آتش زاده شوریده، فروزان (۱۳۸۸). رابطه تاب آوری و فرسودگی شغلی در پستاران. طب و تزکیه، ۷۴-۷۵، ۴۷-۳۷.
- مومنی، خدامراد؛ علیخانی، مصطفی (۱۳۹۲)، رابطه عملکرد خانواده، تمایزیافتنگی خود و تاب آوری با استرس، اضطراب و افسردگی در زنان متأهل شهرکرانشاه، فصلنامه مشاوره خانواده، ۳، ۲۰-۳.
- . ۲۹۱
- نریمانی، محمد؛ عباسی، مسلم (۱۳۸۸). بررسی ارتباط بین سرسرخی روانشناختی و خود تاب آوری با فرسودگی شغلی. فراسوی مدیریت، ۹۲-۲، ۷۵-۶۰.
- نصیر، مرضیه (۱۳۹۰). رابطه راهبردهای مقابله با استرس و تاب آوری با خوش بینی در دانش آموزان دختر مقطع متونسطه شهرستان ذوقول. یافته های نو در روانشناسی، ۴، ۵۴-۶۰.

- Brainerd, K. G. (1992). The application of London's interactive model of career motivation to the professional career nurse (Doctoral dissertation, The University of Connecticut. Dissertation Abstracts International, 53(12), 65 -97.
- Campbell-Sills, L., Cohan, S. L., & Stein, M. B. (2006). Relationship of resilience to personality, coping, and psychiatric symptoms in young adults. Behaviour Research and Therapy, 44, 585-599.
- Conner, K.,M. and Davidson, j.R.T. (2003). Development of a new resilience scale: The Conner –Davidson Resilience scale (CD-RISC) Depression and Anxiety. 18,76-82.
- Carson, K. D., & Bedeian, A. G. (1994). Career commitment: Construction of a measure and examination of its psychometric properties. Journal of Vocational Behavior, 44, 237-262.
- Cohen, M, A, Fredrickson, B, L, Brown, S, L, Meikles, J, A & Conway, A, M, (2009).
- Happiness Unpacked: Positive Emotions Increase Life Satisfaction by Building Resilience, Emotion, 9 (3). 361-368.
- Collard, B., Epperheimer, J. W., & Saign, D. (1996). Career resilience in a changing workplace (Report No. CE-72-052). Columbus, OH: ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 396191).
- Conner, K. M., & Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale:The Conner-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). Depression and Anxiety, 18, 76-82.
- Coutu, D. L. (20020). How resilience works. Harvard Business Review, 80, 46-55.
- Fu, H. (2001). The relationships among career barriers, career motivation, and coping strategies of young female employees (original in Chinese). Unpublished thesis. National Chengchi University, Taipei, Taiwan.
- Garmezy, N. (1991). Resilience and vulnerability to adverse developmental outcomes associate with poverty. American Behavioral Scientist, 34, 416-430.
- Garmezy, N., & Masten, A. (1991). The protective role of competence indicators in children at risk. In E. M. Cummings, A. L. Green, & K. H. Karraki (Eds.), Life span developmental psychology: Perspectives on stress and coping (pp. 151-174). Hillsdale, NJ:Lawrence Erlbaum Associates.
- Gowan, M. A., Craft, S. L. S., & Zimmermann, R. A. (2000). Response to work transitions by United States Army personnel: Effects of self-esteem, self-efficacy, and career resilience. Psychological Reports, 86, 911-921.
- Grzeda, M., & Prince, J. B. (1997). Career motivation measures: A test of convergent and discriminant validity. The International Journal of Human Resource Management, 8(3), 172-196.

- Hall, M. J. (1990). The pilot test of the London career motivation inventory (Doctoral dissertation, George Mason University, 1990). *Dissertation Abstracts International*, 51(4), 1300. (UMI No. 9025962).
- Kumpfer, K. L. (1999). Factor and processes contributing to resilience: The resilienceframework. In: M. D. Glantz & J. L. Johnson (Eds.) , *Resilience and development* (pp. -179224). New York: Kluwer Academic Publishers.
- Lamond, A.L., Depp, C.A., Allison, M., Langer, R., Reichstadt, J., Moore, D.J., Goldshan, Sh., Ganiats, T.G., & Jeste, D.V. (2009). Measurement and predictors of resilience among community- dwelling older women. *Journal of Psychiatric Research*, 43, 148- 154.
- Lazarus, A. (2004). Relationships among indicators of child and family resilience and adjustment following the September 11, 2001 tragedy. The Emory center for myth and ritual in American life. Available on: www.marila.emory.edu/faculty/Lazarus.htm.
- Lin, W. F. (1997). The study of undergraduate students' career commitment and the effect of group intervention (original in Chinese). Unpublished dissertation, The National Taiwan Normal University, Taipei, Taiwan.
- Luthans, F., Youssef, C., & Avolio, B. J. (2007). Psychological capital:Investment and developing positive organizational behavior. In D. L.Nelson & C. L. Cooper (Eds.) , *Positive organizational behavior* (pp.9-24). California: Sage Publications
- Luthar, S. S., Cicchetti, D., & Becker, B. (2000). The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work. *Child Development*, 71, 543-562.
- Masten, A. S. (2001). Ordinary majic: Resilience processes in development. *American Psychology*, 56, 227-238.
- McCubbin, M. A., & McCubbin, H. I. (1996). Resiliency in families: Aconceptual model of family adjustment and adaptation in response tostress and crisis. In H. McCubbin, A. Thompson, & M. McCubbin (Eds.), *Family assessment: Resiliency, coping, and adaptation:Inventories for research and practice* (pp.) (64). Madison: Universityof Wisconsin.
- Mohammadpoor A, Fotowwat A, Mohammadpoor M. [Comparison between attachment style, hardiness,resiliency and mental health in housewife and employed women (Persian)]. Paper presented in second congress of women promotion with focus of healthy family. Mashhad University of Medical Sciences 2007;46-51.
- Page, L. F., & Donohue, R. (2004). Positive psychological capital: Apreliminary exploration of the construct. Working paper, MonashUniversity
- Pulley, M. L. (1995). Beyond the corporate box: Exploring career resilience (Doctoral dissertation, Vanderbilt University, 1995). *Dissertation Abstracts International*, 57 (02) , 1427.
- Richardson, G. E. (2002). The metatheory of resilience and resiliency...*Journal of clinical psychology*, 58(3) , 307-321.
- Rutter, M. (1999). Resilience concepts and findings: Implications for family therapy.*Journal of Family Therapy*, 21, 119-144.
- Shareda, Hosein. (2014). The Role of Religion and Spirituality in Building Resiliency Among Muslim Armed Forces Personnel. *The Society for Social Work and Research*, 4(3) , 216-225.
- Waller, M. A. (2001). Resilience in ecosystemic context: Evolution of the child.*American Journal of Orthopsychiatry*, 71, 290-297.
- Waterman, R. H., Waterman, J. A., & Collard B. A. (1994, July-August). Toward a career-resilient workforce. *Harvard Business Review*, 74(4), 88-95.
- YU-CHING LIU. (2003). RELATIONSHIPS BETWEEN CAREER RESILIENCE AND CAREER BELIEFS OF EMPLOYEES IN TAIWAN. Dissertation DOCTOR OF PHILOSOPHY.